

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 421/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Steiner & Associates s.r.o., Plávková 2, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaniach vedených pod sp. zn. 41P/109/2023 a sp. zn. 41Pc/51/2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v oboch napadnutých konaniach bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že v napadnutých konaniach, ktorých predmetom je návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh na zníženie výživného a zrušenie tvorby úspor pre deti sťažovateľa z dôvodu straty zamestnania, došlo k zbytočným prietahom neefektívnym a nesústredeným postupom mestského súdu. Sťažovateľ poukázal na to, že po nevyhovení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je pre neho mimoriadne dôležité, aby bolo rozhodnuté čo najskôr, keďže z dôvodu zmeny zárobkových pomerov (náhla strata zamestnania) nie je schopný uhrádzať nadštandardné výživné, čo má aj trestnoprávny rozmer. Z uvedených dôvodov má toto konanie pre neho mimoriadny význam. K ústavnoprávnym aspektom veci uviedol, že z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti ide o bežnú vec so stabilizovanou judikatúrou. Sťažovateľ bol v konaní súčinný a aktívny, predĺženie konania nespôsobil. Mestský súd je v tejto citlivej veci nečinný, pretože nevykonal žiaden procesný úkon smerujúci

k rozhodnutiu. Nekoná teda spôsobom, ktorý by plynule smeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov.

3. V súčinnosti s mestským súdom a z príloh sťažovateľa k ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil tento stav konania:

- sťažovateľ podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh na zníženie výživného a zrušenie tvorby úspor 2. októbra 2023,
- o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pod sp. zn. 41P/109/2023 (maloletý syn) mestský súd rozhodol uznesením z 1. novembra 2023 tak, že návrh zamietol. Toto uznesenie bolo potvrdené v odvolacom konaní Krajským súdom v Košiciach uznesením č. k. 24CoP/111/2023-90 zo 14. decembra 2023 a nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2024,
- mestský súd uznesením z 30. októbra 2023 vylúčil na samostatné konanie sp. zn. 41Pc/51/2023 vec plnoletej dcéry sťažovateľa,
- o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pod sp. zn. 41Pc/51/2023 mestský súd rozhodol uznesením z 2. novembra 2023 tak, že návrh zamietol. Toto uznesenie bolo potvrdené v odvolacom konaní krajským súdom uznesením č. k. 4CoP/119/2023-80 a nadobudlo právoplatnosť 3. januára 2024,
- dňa 6. februára 2024 zaslal mestský súd návrh na vyjadrenie odporkyňi v konaní sp. zn. 41Pc/51/2023,
- vo veci samej (o zníženie výživného a zrušenie tvorby úspor) je v oboch konaniach nariadené prvé pojednávanie na 12. september 2024.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

5. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

6. Ústavný súd zohľadňuje aj rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP, podľa ktorej prípady týkajúce sa starostlivosti o deti je nevyhnutne potrebné prejednávať vo všetkej rýchlosti a prieťahy v niektorej fáze konania je možné tolerovať len za podmienky, že celková doba konania nebude neprimeraná (rozsudok ESLP vo veci Nuutinen proti Fínsku, č. 32842/96). Konania týkajúce sa rodičovských práv a maloletých detí sú v zmysle judikatúry ESLP radené do skupiny prioritných konaní vyžadujúcich si výnimočnú rýchlosť konania.

7. V prejednávanom prípade je predmetom konania návrh na zmenu výšky výživného a zrušenie tvorby úspor pre maloletého syna sťažovateľa a plnoletú dcéru sťažovateľa z dôvodu zmeny jeho zárobkových pomerov. Spoločný návrh bol podaný 2. októbra 2023. Mestský súd zamietol návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia v oboch prípadoch. Tieto rozhodnutia boli následne potvrdené odvolacím súdom. Odvolacie konanie objektívne predĺžilo konanie vedené mestským súdom v merite veci z dôvodu potreby predloženia spisu odvolaciemu súdu. Po skončení odvolacieho konania mestský súd nariadil termín pojednávania v oboch veciach na 12. september 2024.

8. Ústavný súd nespúšťa zo zreteľa potrebu prioritného postupu vo veci týkajúcej sa maloletého, avšak dĺžku konania na súde prvej inštancie, ktorá ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje 6 mesiacov, považuje ešte za ústavne aprobovateľnú. Postup mestského súdu *prima facie* nie je poznačený takou významnou nečinnosťou alebo neefektívnosťou, ktorá by svojou intenzitou bola spôsobilá zasiahnuť podstatu a zmysel označených ústavných práv sťažovateľa.

9. Z uvedených dôvodov by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení označených základných práv sťažovateľa, preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

10. V závere ústavný súd dodáva, že toto uznesenie nebráni sťažovateľovi, aby sa opätovne obrátil so sťažnosťou na ústavný súd, ak dospeje k záveru, že všeobecné súdy nepostupujú v konaní spôsobom efektívne smerujúcim k nastoleniu jeho právnej istoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu